

મનહર ગાયન સંગ્રહ

૨૫-૧-૨૦ અથવા

૧૨૦

ગાયનમાળા.

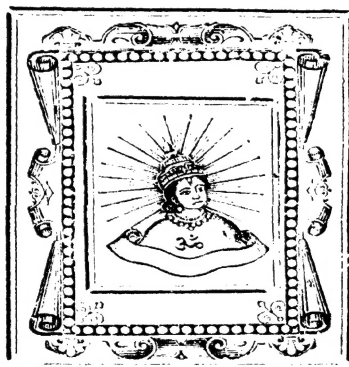
— સંગ્રહક—“મનહર”—

તે

શાળ મુનિલાલ મંગલલાલ બુક્સલર.

લીમડાચોક-સુરત.

143

ગાયન

મા

પ્રત

૧૦૦૦

સંવત

૧૯૭૬

સને

૧૯૨૦

છપાવિ પ્રસિદ્ધ કર્તા.

શાળ મંગલલાલ મંગલલાલ બુક્સલર.

લીમડાચોક-સુરત.

સુરત ચક્રાના પુસ્તકપર ટાંકી પાસે આવેલા “શંકર”
પ્રી. પ્રેસમાં નાગાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકળે છાપું.

કીમત ચાર આના.

૨૨૨૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ
ગુજરાતી કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ
૬-૨૨૮ ૨૬૭૨

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક: ૮૭૭૨ વર્ગિક

પુસ્તકનું નામ ૪૦૨૨ ગામન સંગ્રહ

વિષય ૬-૨ : ૨૬૭૨

મનહર ગાયન સંગ્રહ.

અથવા

ગાયનમાળા

ઉદયભાણુ—

અલખેલા લટકાળા વ્હાલા, પ્રીતમ કાકાર મારે મન વશીયા,
રસથેલા રીસાળા બેડા, દેહના દેવળ માંડી રંગ રસીયા.
પ્રિતી પંચામૃતે પાતળીયા પખાળું, વચનને ધ્રુવે વધાવું,
હેતના હીંચેળે હળુ હળુ હીંચેળું, હોંસે હસીને હસાવું.
શ્રંગાર સજી સખતું ભાવે, ભોજનની થાળ ધરાવું,
હઠનું કચુંબર રીશનું રાષ્ટનું, ચામડાઇ ચટણી વહેમ શાક રાષ્ટનું.
ખરશી પેંડાને મહેસુર પ્રેમ ભાવનાં, ધારી કચોરી પુરી, શુદ્ધ સ્નેહ વાસના,
ભાવના ભુખ્યા ઉઠ્યા, દેવલ ને વાસનાં, પેંડા પરસાદમાં વહેયું છું.

ઉલ્લાસના—અલખેલા.

સત્યનારાયણ—

કંહું આપવિતી કર્મ કથા દુઃખચારી, કાળજીનું નાંખતી સંહારી...કહું.
આ નગર સાધુ શેઠની, બહુ લાડકી દીકરી હતી;
ખાતા બગાસુ દાસીઓ, કંઈ લાખ બેડાજર થતી...કહું.
મોતી હીરા પહેરી ચણુ, ધરણી પરે ના રાખતી,
તે આજ દુકડા કાળ તમ ધર આવિ છે, ભીખ માંગતી...કહું.
પતિને પિતાજી લેધને, વ્હાણે વિદેસે સંચર્યા,
ચોરાઇ ગઈ લક્ષ્મી અને, આગે રખડતા છે કર્યા...કહું.
ચડતી અને પડતી પ્રભુ, ચિરકાળ કોની નવ રાખશે;
ભીખારી પળમાં ભુપ થઈ, ભુપ થઈ ભીખ માંગશે...કહું.

સ્નેહ—શુધા—

ઓ સ્નેહ બીના શીરતાજી ! ખાલી પીયોજી આ પ્રેમની,
સ્નેહ ભરપુર છે, પ્રેમનું, એ તુર છે હો. ઓ—
રંગીલો મધ આ સ્નેહ તણી ચીજ, બીજી તું સ્નેહબીની નાર
વાહ વ્હાલી વરણાગી અલખેલી અનુરાગી, છે સુંદરી સુખણુ—સ્નેહ

કેશર કેશરી—

અરે દુનિયામાં પ્રેમી ક્યાં, બધે મતલબની ચારી છે...અરે.

બીચારા કોઈક સાચા પ્રેમી, તેની તો ખુવારી છે...અરે.

સાખી { પોપટ જેમ પઢતો અચરે અચરે રામ;
સુરખ જન તેમજ બકે, પ્રેમ પ્રેમનું નામ.
ક્યાં છે સાચો પ્રેમી હા, ક્યાં તે સાચી પ્યારી છે. અરે.

સાખી { પ્રેમી પ્યારી કરી મરે, પ્યારી કરે મીઠજ;
પ્યારી પિયુ પિયુ કરી મરે, પ્યારા રંડી બાજ.
ગયો સાચાનો વખત હા, દગલબાજની વારી છે. અરે.

પુંડળીક—

અધિક સુખ આથી બીજું શું મનાય,

પ્યારી મારી બુલબુલનું બચ્ચું ગણાય...અધીક.

પુરા હશે પુન્ય પરમવે કાષાં; બાર્યાં સુશીલા તો સદ્ભાગ્ય સિધાં,
ધરવાળીના ગુણ ગાય, મામ બધું ધરવાળીના ગુણ ગાય...પ્યારી.

કાંઈક બી કોટે મોતીની માળા, રૂપાળી રાધા ને શ્રીકૃષ્ણકાળા,
પત્નિથી પત્ની પૂંજાય—મીઠાં ભેગાં ખાટાં ખોરો ખપી જાય...પ્યારી.

સતિ દ્રૌપદી—

અરજ સ્વીકારો સ્નેહી રામબળીયા, સ્હાય યજ્ઞે શ્રીમુરારીરે.

રાજ સભામાં રાજ સિધાર્યાં, વચન વડીલનું પાળી રે.

કેમ થશે કંઈ એન પડે ના, વ્યાકુળ થઈ મતિ મારી રે,

કપટી કુટીલ છે કોરવ રાજ—સ્વામી સત્યાચારીરે.—

દાવ ખેત્રતા હે દીન બંધુ ! રાખજો લાજ દમારીરે. અરજ.

માહિનીચંદ્ર—

અરે હું મસ્તાન પ્રેમની, મને કોઈ ન છેડારે.—મને.

લાચાર હું ખિચારી છું શીઃ લ્યો છો કોડારે.

જીવાનીથી દીવાની છું મારો છેડા છેડારે છેલા—મા.

પ્રાણ દાન છે પ્રિતમાં પુછી કરજો પ્રીત,

પ્રાણ દાન તો સ્હેલ છે, કઠણ પ્રીતની રીત,

આધાર તું કિસ્તાર મારો પાર બેડારે.—અરે.

સરોજની—

આ મન ઉપવનના માળી, લ્યો સુમનની માળા સ્વીકારી.

માળા કરમાળા ધારી, ધારી કાધી ઉપકારી,

નવ પદ્મ આ તન વેલી, મમ હૃદય સંગ વળગેલી;

પ્રિતિ પીયુષથી નવલ ખિન્નેલી, લેજો સ્નેહે સંભાળી—આ.

કંસવધ—

અમને પાવન કરવાને, દીલનાં દુખડા હરવાને
શાન્તિ જળ મન ભરવાને.—યોગી આવજો
મઃયા રાખી મહારાજ યોગ-દર્શન દેવાને કાજ.—યોગ
ચરણ કમળ નિશદ્દિન મુજ મંદિર, ધરવાને.
કમળ વદનથી મનહર મધુર, વચન ઉચરવાને,
શાન્તિ જળ મન ભરવાને. યોગી આવજો.
મહાવેતા કાદમ્બરી—(મિત્ર-વર્મ)

અત્યુત્તમ પદ મિત્ર તણું આ સંસારે સમગ્ધય,
આ અવનિમાં અન્ય ધણું જે સુખના સાથી થાય.
માતા પીતા બ્રાતા થકી, વળી ગુપ્ત પ્રિય જન સ્વજનથી,
જે ગુપ્તમાં ગુપ્ત તે પણુ ગુપ્ત મિત્ર થકી નથી.
મિત્ર રત્નથી આ ભવરણુની સફર સફળ થઈ જાય,
સમૃદ્ધિ ચાર ભુવન તણી પુરુષાર્થે મળવી સ્ફુલ છે.
સદ્ભાગ્ય-વિષ્ણુ સન્નિમિત્રની, પ્રાપ્તિ મહા મુશ્કેલ છે,
શબ્દ લઘુ પણુ અર્થ અધિક બે અક્ષર માંહી સમાય.
લવ-કુશ—

અર્જ સુણી લે મ્હારી, પ્રભુ અર્જ સુણી લે મ્હારી
સ્થાય હવે એક છે, ત્હારી—લેજો હગારી.—અર્જ
બાળ સંભાળ કરી, બેડી સ્થીર કામ ઠરી,
મરેલીને નાંખ ન મારી, લેજો બગારી.—અર્જ
અંધને નેત્ર જેવાં બહાલાં, મુને—બાળ તેવાં,
ગાયત્રસ વિના નોંધારી—લેજો બગારી.—અર્જ

લલીત મુગ્ધા—

આવો મનમોહન આ યોવન, બગીચો બતાવું,
બગીચો, બતાવું મોહન પુણે વધાવું.
પ્રેમની ધ્વની લગાવું હે, પ્રેમની અલબ જગાવું—મન
આમ્રથી મીઠા ફળ મોહન ચખાડું,
પ્રેમની ભૂરકી લગાડું, હે નેહને નયને નચાડું.—મન
શતુરથી મીઠાં ફળ વહાલા ધરાવું,
અધર રસ પાન પીવાડું હે અધર રસ પાન ચખાડું.—મન
હૃદય સરોવરની શીતળ પાણે,
પ્રિતીને પંખે પોહાડું—હે પ્રેમ જળ છાંટી જગાડું.—મન

લક્ષ્મી-વિજય—

અખળાના બેલી વહાલા, મારા સુંદર સ્યામળા,
અહુનામી, જગજનના સ્વામિ, લગ્ન રાખો શ્રી ધનસ્વામ.
નંદવર નાગર દીનબંધુ કેશવ કશ્ણના સિંધુ,
ત્રેમથી પ્રભુજી હ્યો ઉગારી સુંદર સ્યામળા—અહુનામી.
વહાલા ગોવર્ધન ધારી, વિનંતી લેજો સ્વીકારી,
બચમય હારી હ્યો જગારી, સુંદર સ્યામળા—અહુનામી
લગ્નન તુલશીદાસ—રાગ લગ્નન—

આજ રહો મેરે પ્યારે રધુવર, આજ રહો મેરે પ્યારે.—રધુ૦
બો તુમરો બનવાસ દીયો હે, કરીએ ગમન સકાલેરે.—રધુ૦
રધુવર કહે સુતો મેરી જનનિ, યદ વૃતનિયમ હમારે,
અખ ન રહું ધર માત હૌશલ્યા, દશરથ બાબા હારેરે;—રધુ૦
શિવ સહિત સૌમિત્રા નંદન, બધે કુટુંબસે ન્યારે,
તુલશીદાસ પ્રભુ દર ગમન કિયો, નયન વહે જલધારેરે—રધુ૦
સત્વનામચણુ—

આજ દાલ પાપી રહ્યા જગ મહાલી, ભરમ ભારી અને ખીસે ખલી—આ.
ધરતીને ઘાડ અને કુશળ કસાઈને, આપે મહારો વનમાળી—આ.
જુલાઈ બાઈઓ બુત પણ નાથે, નીચાની જુડે સડે ડાળીરે—આ.
લકડોને લીડ તીડ, લિમરાટ હોતે, દોરંગી દુન્યા નીલાળી—આ.
વરનાને ધંડી છે ખંડી બાવાને, બળનાને નાળે સડે બાળીરે—આ.
શીવજીવલી—

આ તન મન ધન ને લાથ, કરી ક્યાં જશે મનમોહન,
નહિં અલખેલા અલગ થવા દઉં, રહેજો મુજ ભોવન.—આ૦
કૃપા કરીને મહેલ પધારો, રાત ગુજરો પ્રાણુજીવન,
મુલાકાત મુજ તાત તણ્ણી હ્યો, રહે ઉગમતે દિન.—આ૦
દાલ તમારે મહેલ આવવું, જરા રૂચે નહિં મારે મન,
દયા કરી હ્યો રગ્ન મુને હે, સુંદર તન યંદન.—આ૦
નંદવચ્ચીસી—

આ સ્વંના સમ સંસાર સમજી હ્યોને શાણા,
દલેન માનવ અવતાર, અવની મહી ઝોરાણા.
બાળપણ રમતા ગુમાવે, જુવાનીમાં લંપટપણુ બાવે,
વૃદ્ધાપણે જીવ લોભે લણાએ રટે નહિ કીરતારે
મરણુ આસ જવ્યાણુ થાયે કૃત્ય કુંડા નગરે ઉભગએ,
પીડાયુ ભારે, પસ્તાય પાપી તારે, આંસુ વહે મોધારે.

સ્નેહસુધા—

આવ્યું જોખનિયું આવું શા માટે મસ્તાન ?
હું દિવાની બની, દીવાની બની.....આવ્યું.
મીઠું રશીલું દર્દ, મુજને કંઈ થાય છે;
દર્દે દુઃખાઈ મારે મનકું મુંઝાય છે.
શું કરે ઉપાય ના મારાથી સમગ્ગય છેહું.
એળે જુવાની મારી ચાલી આ જાય છે,
જોખન વનમાળી વીના ખીલી કરમાય છે;
લક્ષે ના લેવાય સ્નેહ શાગર સુકાય.....હું.

કબિર-વિજય—રાગ, ભજન.

આવો, આવે સમયે અમેને ઉગારવા ચિરા ધાધ,
સાહે કરે સહુ જોતાં રામ રધુરાધ.
મતી ગતી મુંઝાણી છે પ્રભુ વેગે પદ્મચો પ્યારા,
ભુજંગને આપો ભાવે, જીવત દયાળુ દાતા.
ગામા નહિ જાયે ગુણો. ત્રણે ભુવનોના ત્રાતા,
જોમા નહિ આપ જેવા, જગમાં જોરાતા.—આવો.
તાર્યાં આપે તંતે ભક્તો જીવો અહલ્યાખાઈ જેવા,
આનંદે આરાધે છે છે દાડી, દેવો કેવા-કેવા.
વેદોમાં વિખ્યાતિ વ્હાલા; સંજી કરે સર્વ સેવા,
કબિરનાં કષ્ટ કાપો બાખેણી, સુકિરતી લેવા,—આવો.

સુકન્યા-સાવિત્રી—

આરામની સુખ ધામની, પ્રીયા તું પ્રતિમાં પ્રેમની,
મમતાય ઝરના ઠારનારી, તું શિતળ ધારા બની.
માળા જપું તમ નામની (૨) નથી ઈચ્છા દામ દમામની,
ચિત્ત ચાહુ-શેવા સ્થામની.....
.....સાચી તું ભગવતી ભામિની-આશામની.

શ્રી સિદ્ધ સત્યેન્દ્ર—

કરી ચડાઈ ચાહુ દેવીએ આવી હિન્દુસ્તાન વિષે,
રકાળી પ્યાલાનો રથ બનાવી ફતેહ મેળવી દશે દીશે.
શહેર કસ્મે ગામ ગામડે ચોક ચોટે ગેટા કરી,
હિન્દુસ્તાનને ખુબ હંફાવ્યો કલ્હ નામ લે નહી કરી.
અધરામૃતનું પાન કરાવી નંદુશક નિર્માલ્ય કરે,
બલબલાને ભક્ત બનાવ્યા મહેતાજી પહેલે નંબરે.

શુક જયંતિ—

આર્ય ઉત્તતિ થાય ક્યાંથી, જ્યાં આવાં અધરીત કર્મો થાય,
માખણ માટે નિર વક્ષેવે, કંચન તણ કોઠીને સ્થાય.
એક ટકાની હોય તોલડી, તોય તપાસે સધળે ઠામ,
ખુબ ટકોરા ખખડાવીને, પુરણ પર્ખી ખરચે દામ.
કન્યાના જીવતરનો સાથી, બર જોતાં આંધળીયા થાય,—
હુતર કરવે રાખે આજસ, અભિમાને અંધા અથડાય.
જુઠ્ઠા દોળ દમામ રાખીતે, પાઈ પાઈ માટે અટવાય,
સુખદ સરોવર ગાય દીકરી, સ્વાર્થ સાંધવા વેચીખાય.—

મુદ્રાપ્રતાપ—

ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો ! ઉભાં રહો જરાય ! ઉભાં રહો જરાય !
ન મારાથી ચલાય... ..ઉભા રહો !

(કેમ શુ' થયું) વાગ્યો કાંટો, જીણો, તેથી ઉપડે ન પાય,
અરરર.....દુઃખ બહુ થાય.....ઉંડું ? ખુબ બળે લ્હાય;
જાણે પ્રાણ મારા આ જાય.....અરર ઓય...ઉભાં રહો.

કન્યા વિક્રયની કૃતતા—

ઉપકાર (૨) અનુપમ થયો આપનો, દે બદલો કિરતાર,
સત્કાર (૨) સ્વોકારી દીન બાળાનો સફળ કર્યો અવતાર.
મોહન મુરતી, મન હરનારી, હૃદય રમે છે લાગે પ્યારી,
સખળ સ્નેહની રક્ષા કરજો સૃષ્ટી સરજનહાર.—ઉપકાર.

હરિશ્ચંદ્ર—

ઉપમાપતી નમું નમું સરણુ ગતી નમું નમું,
જટા ધારી સંગ લિયે, પારવતી નમું નમું—ઉમાપતી૦
કરો મહાદેવ દયા, હરો દુઃખ પીર બિથા,
તેરો નિત નામ રટન, જતી સતી નમું નમું.—ઉમાપતી૦

મુકન્યા-સાવિત્રી—

એ...રજની શરદની રળીયામણીરે...રહિ ખીલી રૂપાળી ચંદની,
આકાસે રહી ખીલી; એ વૃષ્ટિ વરસાવે અમૃત તણીરે.
રેલ જામી ઉર માંહી આનંદની હાંહારે રેલજામી એ...કરે નયણાં
નીહાળી પ્રકાશ. (૨)

હર્ષ ઘેલાં હેડા કરે હાસ, ઝલક શ્વેત શી જ્વાઈ (૨)

સાખી { ચન્દ્ર વિના રાજની નહિ રજનીને સન્માન
સજની શુ' સમજ કરો રજનીના ગુણગાન.

સ્વાર્થના સ્નેહી—

એ...ગુરુ ગુણ હવે હું...ગાઉં, પાપ પુંજમાં હવે, શીદ સપડાવું...એ.
કાયા મારી પાપી ભારી, ગતી, મતી, સૌ દે છે વિસારી,
એ...ભકિત નાદે, માનવને ચઢાવું...એ.
સ્વાર્થના સ્નેહી સૌ ભારી, “ચુની” લેજે ચિત્ત ધારી;
એ...ખોટા ભાવોથી, હવે ના ફસાવું...એ.

સ્નેહ-સરીતા—

એ શાણા, સ્નેહી સાદી મહેમાની સ્વીકારોને,
કરી દૃષ્ટી મીઠી સ્નેહી સદન દીપાવેને, હૈયું ઘેલું આજે પ્રેમ પુજવાને.
પાદ પંકની રજ ચુબવાને, મધુ વાણી સુધારસ ચુસવાને,
મારા મોઢેરા મહેમાન રંક મદુલી સુકાવેને—એ.

સરદારખા—

એક ફક્ત તારો આધારરે, ફિરતાર મારે,
બળુ સદા સચ્ચિદાનંદ ચ્હાય તે તારે કે મારે.—એક.
મરવું છે નક્કી માનવી, ફાગટ પડે છે પાપમાં,
સમળુ થઇ શીદ ઉતરે સંસારના સંતાપમાં.
ખાંધે હવામાં બાપડા પ્રાણી બરફના માળીયાં;
કાળનો ઉકળાટ ચાતાં, હાય બહેતાં ચાતીયાં.
મારે તો શ્રી પ્રભુનું, નામ છે સદા સાચું,
પ્રભુ પ્રભુ તું ખરે ને અન્ય સર્વ છે કાચું.—એક.

સૌભાગ્ય-સુદરી—

આંખો ખોલી જો જીવ આ, દીસે દુનિયાં ફાની,
શાની જીંદગાની રોજ રહેવાની માની.—આંખો.
આ ધન ધામ મેડે, મહેલો ને વાડી વજ્રફા,
ખંતે સાચ્યા અંતે થવાના ધુળધાણી.—આંખો.
અચિંતો દાખશે ટોટો, અજલનો ફિરસ્તો,
કરી લેને ભલામ અંજે, છે, સાચી કમાણી.—આંખો.

ભદ્રાભામિની—

અંતરે હર્ષ છવાયે, સખી શાને ?—અંતરે.
પિયુના વિયોગી આ બાલાનું જે, નિશદિન હૃદય ચિરાયે;
—શાંત બનશે આજે અલી !.....એ.
પ્રાણ વિના હુલ્લાસે, સખી શાને ?—અંતરે.
ધુદ્ધિ મારી શું બદલાયે ! ધર્મ મારાથી ! ભુલાયે,
ભેદ કહે મને મુખે બસે પથ, લાજ ન અપુવે જરાયે—સખી શાને—અં.

ચન્દ્રગુપ્ત—

એક પત્નીવ્રત પાન પીઓ નર ! એક પત્નીવ્રત પાન,
જીને પતિવ્રત તેમ તમારું પત્નીવ્રતે કલ્યાણ.—પીઓ.
તમે ચાહો કે નારી તમારી, હો સતિ-સીતા સમાન,
ભદ્રહરણ રૂપ રામ બનો ખુદ પવિત્રતાનું પ્રમાણ.—પીઓ.
પાણિ ગ્રહણ સમય માની બનેએ પ્રતિજ્ઞા આણ,
કોલ એક બીજનો તોડે તે છે પશુ હેવાન.—પીઓ.
જેનાં માત તાતનાં બુદ્ધ, રજ, વિષ્ણુ અનીતીમાન,
તેના સુત પત્નીવ્રત ચૂકી થશે વિષયિકા શ્વાન.—પીઓ.
નીજ પત્નીનાં અંગ અંગને દિયો અમી કુંપ ઉપનામ,
ધાઈ ધાઈ તેના રસ છુટકે, લિયો અમરતા લાણ.—પીઓ.

અજીતસિંહ—

અશરણ શરણ ! ધરણ ધારણ ! ઇશ તારણ ! તરણ કૃપાળ !
ચરણ સ્મરણથી તરણ વરણ ! પણ ગિરવર ગહન દયાળ.
જન મન રંજન ભવ ભય ભંજન, ચિદ્ધન જગરાયા,
શકળ અખિલ દુખ દલન, કરન વિણુ ! અકળ આપ માયા.
અમલ કમલ સમ લોચન, મોચન ત્રિવિધ તાપ અગ્નિ,
મુનિજન મન સરવર, નરવર, ઇશ હંશ અજર જગ ભાણ.
નાથ નિરંજન ! પર બ્રહ્મ ! સુખદાયક કલ્પ સમાન,
પ્રણુમિ ચરણ વિનવું જગ વંદન ! કરો અખિલ કલ્યાણ.

સુરદાસ—

અરે રંગ જે લાગ્યો તે લાગ્યો, શિદ્ધ સોવે ફરી જે જાગ્યો...ટેક.
હુંસોની ગતી હુંસો જાણે, કાગ ન કાંઈ પીછાણે.
ધાવ રહિત ધાયલની ગતીને જગમાં ક્યાંથી જાણે...અરે.
દરદી વીણુ દરદીની દશાને લક્ષે કાંઈ ના લાવે,
સુર ભજનનો રંગ ના ઉતરે, અમિત ઉપાધી આવ્યે...અરે.
શુક જયતિ—

કરું દષ્ટિ જ્યાં ત્યાં હું, મને તો બ્રહ્મ ભાસે છે,
સકળ હામે પ્રકાશે છે, તિમિર તન મનનું ત્રાસે છે....કરું.
અખંડીત એક એ જયોતિ, જરે નવ શ્રમ વિણુ શોધી,
મને મ્હારું બતાવે છે.....મને
હૃદય ધનથી ભરખાના, કિર્ણુ દશદિશ વ્યાપે છે,
નિજનંદે હું આનંદુ.....મને

વિજ્ઞાવેલી—

કાયા કાચો કુંભ છે, જીવ મુસાફર પાસ;
હારો ત્યાં લગી જાયુજો, જ્યાં લગી શ્રાસોશ્રાસ.
સદા સંસારમાં સુખ દુઃખ, સરખા માની લઇએ,
રાખે જેની રીતે રાખા, રંગે તેવી રીતે રહીએ.

સાખી { પીપળ પાન ખરતા, હસ્તી કુંપળીયાં,
મુજ વીતી તુજ વીતશે ધીરી આપુડીયાં.

નહી જેવીને તેવી મિલ, દાઇની નભતી નેઇએ;
દશાના ઢંગ, રતુના રંગ, જેવા દેખી લઇએ.—સદા.

સાખી { કદી મહેલોને માળીયા, કો દીનછપ્પર ખાટ
કોઇ દીનએવો આવશે, ભૂખ્યા ન મળેલાત.—સદા.

શારદા વિજય—

કાગવીરા વાલમને દેજો, દુઃખીનો સંદેશ;

“જોગણને વેગે વિજોગણી, કે જોતી મે જોશ દેશ.

જાગે જીતની યુધ્ધ હય, ઇતનો કહે બતાય;

વાંકો યુરો ન માનીયે જોર કહાં...સે લાય.”

ગાગરના પાણી ઝુકી છજે, સોગરના માઝા ઝુકી છજે.

નીતીનો એ ધરો, પંધારો પ્રાણેશ, દોષ ન ધારો, પંધારો પ્રાણેશ.

બુદ્ધદેવ—

કાયા કાચું કુંપો, તું ચેતરે, દિણ ભાગી હંસા;

અવિચળ પડીને તું પેખરે, દિણ ભાગી હંસા—કાયા.

ઝંઝવાનાં નીર સમજ આ, કાચી જંદગાની તારી;

મમતા મુકી દે ને તું કરારે, દિણ ભાગી હંસા.—કાયા

એ દિનના છે ધરજળ સધળાં, એ દિન અહિં રહેવાનું છે,

એ દિનનાં છે સગાં સંબંધી, એ દિન સુખ લેવાનું છે.

એ દિનનો છે પંખી મેળો, અંતે ઉડી જવાનું છે,

લોકો જેને દુનિયા કહે તે, એક મુસાફરખાનું છે.—કાયા.

પાંડવ શુભ નિવાસ—

કુન્તીમાતા તનુજ તારા, વીરપણું બેઠાં હારી,

હાય તણું હથીઆર ઊતારી, ચાકરી ચુકામિ ધારી.

સિંહ વસ્યા શિયાળ અવાશે, સિંહ સ્વરૂપને વિશારી,

ગૌઆઘણના રક્ષક રહેતા, ભક્ષક વ્રત વિશારી.

રાજ રમાની લાજ હટાયે, ખાજ અખાજે ખુવારી,

વ્યંજન વિરો પહેરે ચીરો, ધર્મ ધીરો લાચારી.—કુન્તી

મીરાબાઈ—રાગ ભજન-૫૬.

ઝુલત રાધા સંગ, ગિરીધર ઝુલતા રાધા સંગ,
અખીલ કુલાલકી હુમ મચાઈ, બર પિયકારી રંગ.—ગિરીધર
લાલ ભઈ બિંદામન જમુના, કેશર સુવત રંગ”
નાયત લાલ અધર સુરભર, ધિમી ધિમી બાળે મૃદંગ”
મીરાં કહે પ્રભુ ગિરીધર નાગર, ચરન કમલ કુદંગ.

સતિ-તોરણ—રાગ ભજન —૫૬.

ઝેસલ કરી લે વિચાર માથે જમ કરે માર,
સ્વપના જેવેરે સંસાર, તોળાંદે કરે છે પોકાર.
આવેને ઝેસલ રાય આપણુ મળીયે,
ખરા સંત હોયે ત્યાં નહીં બળીયેજી.....
આ ભવ આવીયો અવતાર, માથે સદગુર ધાર,
બાવું ધણીને દરબાર, જોડકી ઉતારે ભવપાર.—આવેને૦
મોતિ ઝેરણમાં ઝોરામ, માથે ધરણ કરે ધાય,
કુટે ફોગડીયા કહેવાય સાચાની ખરે ખમરું થાય.—આવેને૦
નવલખ કોયળીઓ બંધાય, ત્યારે ગાંધીડો કહેવાય.
હીરા માણેક હાટે વેચાય, તેનાં મુક મોઢેરાં થાય.—આવેને૦
નિત્ય નિત્ય હડી નહાવા જાય, કોયલા ઉજળા ન થાય,
ખેટા ગુણિકોને તે તો આપ, કોને કહેવા જાય.—આવેને૦
દેખીદેખી કરતા જાય, એ નર અધુરીયા કહેવાય,
હાથમાં દીવો લખને, હતી આંખે કુવે પડવા જાય;
એવિ ચાર જુગની વાણી, સતિ તોરણ દેવી ગાય.—આવેને૦
સ્નેહ સુત્રા—

ડાહ્યા ડમરા ભાલી ભાગો રૂપાળાં, કાલા શેત્રા ભાગો છોશું! રઠીયાળાં.
પુરુષ તણો પહેરીને જામે ઠીક જમાવ્યો રંગ,
રંગત રમશું રહેશું સંગે (૨) બળ્યા લમારા ઢંગ. (૨) ડાહ્યા.

બુધ્ધદેવ—

તમને ઘટે નહિ આવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું;
આશ્નિપર શું સેશાવું, કાન્ત, તમને ઘટે નહિ આવું.
માનસ સરતા રાજહાસ તમે, મુકતાફળના ભોગી;
કુસુમ કુસુમના, સમ સેજ સુંવાળી, મુઠ્ઠી ચમા તમે થોગો કાન્ત.—તમને.
જે સરવર જળ પાન કર્યાં ત્યાં, કંટક કહી નવ ધરીયે,
સુખ દુઃખમાં નિશાનિ અનુસરતી, કિફ્ફસી કમલ પરહરીયે.

બેધારી-તલવાર-હિંદુ-વસુધરા—

ચાલ હવે ચાલ બહેલી બહેલી, લગી લગી હોકે શું જોતી વળી ઘેલી.
તારા તનમાં લાગે છે તાલવેલી, સાહેલી તારા તનમાં—
રહી જાણે સોને સુગંધી મજેલી.—અરર પગમાં વાગ્યો કાંટો.
ભુંડી કાંઈ આવી ખાંધો પાટો, જુડી; ક્યાં વાગ્યો છે કાંટો,
આમાં ખાંધવો ક્યાં પાટો—હવે ચાલ, ધુતારી ચાલ (ચાલીએ છીએ)

સાગર-સરિતા—મનન, રાગ, પદ

ચંચળ લક્ષ્મીનાં ચાળારે જન મુર્ખ કુલી મરનારા,
કાળાં ધેળાં કરનારાં ખાંતે ખત્તા ખાનારા.—ચંચળ

“જયમ વર્ષાની વીજળી પળપળ કરે ચમકાર,
આજ મળ્યું ધન કાલે જશે, આંખ ચોળી રહેનારે—ચંચળ
મોટા મોટા નર મરી ગયા ત્યારે ગયું ન કંઈ સાથ,
મોટા મદ શો જાળવો, તમે જશે ખાલી હાથરે.—ચંચળ

અંબરીષ—

ચંપા તું મારી દીલજાન વાહ, વાહ, કુશમ કળી કુરખાન વાહ, વાહ,
ચન્દ્ર વદની છો, બરી મદની છો, ઝરી રસની ચલતાન; વાહ, વાહ—ચંપા.
શાણ્ણા અતુર સુમણ, વાહ વાહ, સુલાખ પરી હું,—

કુપી હરી હું—ગળે લગાવે ચુલવાન,—વાહ—વાહ.—ચંપા.

રનેહલતા—

છે નોકરી દુઃખનું મૂળ શુભ સૌને મારી, હાય હાયરે,
.....શુભ સૌને મોટી (૨)—છે.

સારો દિવસ સેવા બજાવી, પોદવું આખર ચાકી,
રાત વિની ન માલમ પડે કે જટ નોકરી જાગી.—શુભ
આમ દોડાવે તેમ દોડાવે કરાવે સરવે વેઠ,
ધીકક જગતમાં જલ્દતર તેનું (૨) ભરે આશરે પેટ.—શુભ

પંડિત જ્ઞાની ધ્યાની સવે લખી ગયા વિચારી,
ગુલામગીરી છે નફ્ટ નોકરી નહીં કરવી તે સારી.—શુભ

લિખિતામહ—

જગમાં મેં જોયું દુષ્કરમાં દુષ્કર નારીને વશ કરવીરે.
લાખ ટકાના લાડ લડાવો આપો ધનની કુંચી,
કુલ સૈયામાં રાખો તો પણ કહેશે મુજને ખુન્દરે.—જગમાં

સુવર્ણ ક્યારે કસ્તુરીનું ખાતર દઈ પોષાવ,
અમૃત પાશો તોય લશ્ચુની ગંધ કદી નહિ જાયરે.—જગમાં

હાથીપર અંકુશ કર્યો, કરી ઘોડા કાજ લગામ,
ત્રી અંકુશ કરવા રાણે શું હરી ગયો તો ગામરે.—જગમાં

શ્રી કુસુમ કમળા—

કાળું કામ કરે ન શું ? કામી, નીચ નારીની જાત હરામી;
વઢે વેણ મીઠાં મુખે સ્વામી, ખીજ સંગ રતી રસ જમી.
લોભાવે રશના એ રશાળી, હરમાં રાખી પાપની પાળી,
કૂર-છૂર્ત ઘોંગી ને છુતારી, બણી ચુંકેલ જરિ વિખરી.
શર્મ-ધર્મ-લજ્જા ! નહિ, ક્યા નહીં ! તલભાર,
જર માટે જગદીશને, છતરવા ! તૈયાર.
રડે ધડીકમાં હશે ધડીકમાં, ધડી રીશે મસ્તાન,
લક્ષ્યાવે નર લાખને, પણ કાષ્ટની ન એ શેતાન.
સ્નેહ-મુઘા—

કામીજન રૂપ ઉપર સહુ મરતારે, કુટીલતા કરતા.—કામી
કરે અનીતિ અધમ અતીશે, પ્રભુનો હર નવ ધરતા,
પરમેશ્વર પોતાને માની, અંધ અનીતે ફરતારે.—
લાજ સરમને કરી પરાધ, પાપી પગલાં ભરતાં,
અંતે ફટફટ થઈને પાપી, વીણ મ્હોતે મરતારે.—કામી
સાગર-સરીતા—

કુંવારું રહેતું ધણુંજ સાચું બધું પરણવાનું—કાકાજી બધું પરણવાનું,
સારો ધણી જે નહી મળે તો જીગજીગ રડવાનું—કાકાજી જીગજીગ રડવાનું.
પ્રેમથી રમાડું તને વ્હાલી હમેસાં, ખાલી તું શીદ અકળાય, ઓ
વ્હાલી, ખાલી તું શીદ અકળાય.
બાણીયા દીકરા મુંગો મરી, નહિં તો ફજોતો થાય. ઓ કાકા
તમારું નખોદ જાય.
મેના તું ક્યારે હવે મારી થાય.....નહીં તો.....કુંવારું
નરપિશાચ—

કોઈ અક્ષમેયે અણસારે લેડી, હું ચાલી તે મેડી,
કામળ કરી મને છેડી-મુકો વરણાગી. આ-છેડો ના છેડો-ડો.
ગુલે ગુલઝાર અંગાનિ બહાર, તમે લઈ લેશો ના;
મરમનો માર વચનનો પ્રહાર, તમે કંઈ કેશો ના,
ગાલો પર ચાર, ચુંબન અપાર, મને કંઈ દેશો ના.—કોઈ.
સરદારબા—“કળેડાની કહાણી.”

કોને કહીએ કળેડાની કહાણીરે, જેમ બળદ પીસાયે ધાણીરે.—કોને.
લોક વગેરે ને સાસુ સંતાપે, વળી પીયુડા છે પામર પ્રાણીરે—કોને
હું જેમન રશ હુસતી, પણ જોડીની ખોડ,
પીયુડા રમે લખોટીયે કરતો દોડા દોડ.
જગદીશ ! હવે ગમરાણીરે, સહાય કરજો શ્રી સારંગ પ્રાણીરે...

સત્યનારાયણ—

કંસ નીકંદન, જય લીડલજન, વંદન દુઃખ હરતા ।
મન રંજન કરતાં નીરંજન, જય વગના ધરતા—કંસ.
અંજ નયના ધાર, પ્રભુ છોં સૌના પાલનદાર (૨)
ભાલ સુ ચંદન જય ખલખંડન, નંદન વન ફરતા—કંસ.
“ અકળ કળા કળી ના શકે, પામર છવ નાદાન;
વિરલા વિભુ પીછાણતા, જેને તેમનું ધ્યાન.—કંસ.
શૃંગીરૂષી—

ગાન મધુરાં કંઈ ગા, અલી રજની, ગાન મધુરાં કંઈ ગા,
તારલીયી તણો સાહુડો ધારી, કામણુગારી ન થા...અલીરજની
ચાંદલીયાને ઊરપર ધારી, એકલડી ના હરખા.....અલીરજની
ચોગીજનો સખી સાંધે સમાધી, શિતળ સમીર તું વા...અલીરજની
પિતૃલક્ત પ્રભાકર—ગંગા, યમુના, ને સરસ્વતીનો સંવાદ.
ગુણની ખાણ મને ગણ, ગંગા કષ્ટ અધમના કાપું.
મુજમાં ન્હાતાં મનુષ્યને હું, મોક્ષ નિરંતર આપું.

મહિમા મારો એવો સાખ પુરે છે...દેવો...
જમના મારું નામ અરે હું, યમની મિત્રી ટાળું,
મારું પાન કરે જે તેનાં, પાપ તમામ પ્રગળું.
હરનારી છું હાની...વાન એ છે...ના છાની.
સરસ્વતી હું સુંદર મારું જળ કિલમીશ હરનારું.
કરે સ્નાન શ્રદ્ધાથી તેનું સદા કરું હું સારું.

કરણા મારી પામી.....દાસ ખોય છે ખામી.
મુજને તારો પાપ નીવારો.....આવે દુઃખનો આરો,
કરું સ્નાન ને પાન હંમેશાં દ્રઢ વિશ્વાસ તમારો;
સુખમાં દેખે સ્થાપી.....માતા છું.....પુરો...પાપી.
લિખમપિતામહ—

શુદ્ધસ્થાશ્રમની શોભા સધળી નારીથી સચવાય.
તે નારીને કહો નકારી, એ કેવો અન્યાય (૩)...ગૃ.
અવનિમાં ઉપન્યા એ સાથે, પુરૂષ પદ્ધતિ રહ્યાં સંગાથે.
વંશ વૃદ્ધી જેના યજ્ઞ થાય (૨) એથી ઉત્તમ કહ્યું કહેવાય...તે ગૃ.
નારી વિના કહો કાણુ નિપજ્યા, સાર્વભૌમ પણ એથી ઉપજ્યા;
ધ્રુવ પ્રહલાદ અને યદુરાય એની પણ નારી મા યાય—તે ગૃ.
જગતની જે આઘશક્તિ, નારી રૂપે પ્રત્યક્ષ પ્રગટી;
શુદ્ધિશી શુદ્ધેવી ગણાય, રિદ્ધી સિદ્ધી સી સમજાય—તે ગૃ.

સરદારખા—

જનમી જગમાં જેણે નવ કાધું * પ્રેમ મદિરા પાન,
ગોરી ગળર સુંદર દીક્ષવરના, ગાને નહિ ગુલતાંનિ.
જનમ્યો તથાપિ નવ જન્મ્યો, સમજી લ્યો તે હેવાન,
ખઠાદુર ખંકા કરતાં ડંકા, જે મોજી મસ્તાન—જન્મી.
બર બર પિયાલા પી લીધો ઉડાવો રાગ રંગ,
દિલખરતી સાથ આથ બીડી, જેલો રંગ જંગ.—હા.
ગુલતાન ગાન તાનમાં ભરપુર ભાગ્યવંત,
અજ્ય રંગ અજ્ય રંગ, રંગ રંગ.—વાહં
યુદ્ધદેવ—

જન્મમાં લોકો, મારે ઘોડો, સમજ્યા વિના કરે મત ખોટો
ફરી ફરી નહિ મળે માનવ આ અવતાર,
ગાડી ઘોડામાં ફરવું, શા માટે જગથી ડરવું.
પરધન હરી હરીને, ખીસ્સાં પુરાં ભરીને,
કાંઈ સુંદર પરીને, સાથે લઈ ફરીને.
મજા કરી તે ખરી, મરવા પછી કાંઈ નથી જોવું,
દેવું કરી આવું પીવું, મસ્ત થઈને રહેવું.—જગમાં

સરદારખા—

જોજો હોં અલી ઘેલી, કળી મળી, ભોગી, ભુંડો કળી જ,
રસની રસીલી ચતાં લુટાલુટ આ વ્હાલી વીસરી જ.
પ્રેમની ખાલિ ને સાહેલી ઝાલીને જોજો હોં જોજો હોં જોજો આ
વ્હાલાંના વેણ રસીલા નેણ, બહુતી નાંખશે વ્હેન,
બહુતી ઘેન ભુલાવે ચેન, જોગન, ની, શી આ તરફજી.
રસીલા સજોડે, મ્હાલો ભરે કોડે, બકે ન્હાને મોઢે મોઢે શું. મચકોડે.
પ્રેમ જગીચે બમતી બમરી, લેતી ગુલાબ કેતકી લહેર
ઘડીક ગુલાબ ઘડીક કેવડે, ચતુરાઈથી રસ લે ચોમેર;
તોએ ગુલાબ એનો નવાબ હોય, આ હોય આ લ્યો તાર.—જોજો હો.
કામભતા—

તમારે આસરે હું આવી, મને નાથ છોડી ન દેસો;
પ્રિય પ્રાણ કહી બોલારી. હવે હાથ છોડી ન દેસો.
બોળું હવું કુંવારું જ્યારે, આ મન મારું;
પ્રેમ જ્યોત પ્રગટાવી પરજ્યા, એ શું વ્હાલા, વિચારી દેશો.
ના કહેસો—મને તાથ.

વસંતપ્રભા—

નવ્યો નવ્યો તમારો પ્રેમ જાઓ શું જાણી,
તારા રૂપમાં ભુલી—ગયું, દીલકું ગળી.—જ.
નવો પિયુ મન ભાવતી, પરણી ખીજ નાર,
જુઠાની સાથે જરી અમને નહિ વહેવાર.
પરણું કું પ્રેમદા—રાજ છબ્બે સદા,
જે પરણીશ (હાં) (ભલે) (એમ) હા.
“ઠીક ત્યારે શુભ મુહુરત શુભમ્ લગનમ્ ભવંતુ”
આ શું—ક્ષમ ગાંધી, ફરી પરણ્યો ખીજ પરી,
પ્રેમદા મળી મને પ્રેમદા મળી.

બુદ્ધદેવ—

જેયો સાળો ડહાપણનો ભંડાર, હાં હાં, મોટો ક્યો વેપાર; (૨)
બની હતી ચાલ્યો બર ચોટામાં, પૂછ્યાં ભાવ બગર હાં હાં.
કહે છે ખરીદી લાવ્યો ભાજ, છે સુંદર ને વળી તાજ;
ના તજે તોયે પતરાજ, ફરી અકકલ તણી હરાજ,
કરો મસ્કરી, ભરે પરાક્રમ જો જો ખીજ વાર (૨)—જેયો.
મલ્યો દલાલ પુરો પાજ, એણે બગાડી દીધી બાજ,
હવે બુદ્ધિ બતાવું ઝાઝી જોયી બગર ઉડે ગાજ;
કોણ પછી કહેનાર મને છે ઘરમાં માખીમાર હા હાં (૨)
હું શીખારીથી બની જવાના, મુનીમ હુડકાલાલ હાં હાં—જેયો.
સ્નેહ—સુધા

જોખન રસ બહુ હુટો દિલદાર, ઝીલો ઝીલો સુધારસ સાર—જોખન.
હું મહેલો ને નવેલી, પુર ખદારે ખીલી રહેલી,
કુસુમહળી નીરવાર ચુટો દીલદાર હુટો દીલદાર—જોખન.

ધન્દુમતિ—રાગ—ભજન—પદ.—

જંજળી જીવડા ઝાંઝવા જોઈ શું રાચે,
હીણ ભાગી હંસા સાચા મોતી શે ન ભાસે.
આવણુ કેરી વાદળી જળમય થઈ નભ જાય,
તરસ્યો ચાતક ટળવળે ક્યાંથી પેટ ભરાયરે.—જં.
સ્વાતિલું ખીંદ પડવાથી, પેટ ભરાશે,
અશ્યા પતંગ ઉમંગથી, ગયો ગગન મોઝાર.
ચિટળાઈ વંટોળીયો, પડ્યો પૃથ્વી આધારરે.—જં.
મુરખડા મનડા સંતોષથી સુખ યાશે.—જંજળી.

૧૬ શા. લલ્લુભાઈ નારણદાસ બુકસેલર. લીમડાચોક-સુરત.

બુદ્ધદેવ—

ખીલ્યાં પુષ્પની પરાગ મીઠી મહેકે
સાહેલી જાણે અમર તણા આનંદ હલેકે.
કુલી વૃક્ષવેલી દીસતી સોડામણી,
એ...જહેતી ચાલો હેતાળ એની જાંચડી.
વિશ્વવાટિકામાં પ્રેમ પ્રેમ જહેકે-સાહેલી.
મિઠું યૌવન પુર આ મીઠો સ્નેહ સ્વભાવ.
મીઠી કુસુમલ જાંચડી મીઠો તરૂં કલાપ,
લલિત પુષ્પ શાં સોહાય, નિરખી નયણાં કરી જન્ય.
અંગ આનંદ ઉભરાય—વિશ્વ વાટિકામાં.

નિલમ માણેક—

ગુણીજન વાવે છે ગુલાબ, નહિં કાંટા તો લેવાને
સુગંધ મનહરણી મેળવતાં મન સુખ લેવાને...ગુણીં
કોઈ મુરખ આવળ વાવે, કાંટા લઈ પરદા ચાવે.
સંત જનો સત્ત ગુલાબ વાવે સુગંધ ભરવાને;
આ કર્મ તણા કંટક લાગે, બચસાગર તરવાને...ગુણીં
કવી છોટમ—રાગ, ભજન,
ચટપટ ચેત હેતકર હરીશું, મરણ ભમે છે માથે રામજી
ધામ ધરા ધન સુનંધણીઆણી સેવક નાવે સથ રામજી...ચટ
હોય લાખ તે રાખ બરાબર, તેમાં નહીં કંઈ તારૂં રામજી
ધન સાંચું પણ ધર્મ ન સાંચો, ક્યાં જન્મારો હારૂં રામજી...ચટ
મોટપણાનું માન ભરણું, માટે કંઈ નવ સુજે રામજી
જમના કાંઈર જ્વેશે ત્યારે, થર થર કાયા ધુજે રામજી...ચટ
કર સતસંગ અંગ હોય નિર્મળ રંગ હૃદયમાં લાગે રામજી
કહે છોટમ ચીંતામણી પરખે, તો બવનો ભાંગે બચ રામજી...ચટ
સત્યનારાયણ—થવાનું તે થવાનું છે—
ચીંતા મુરખ નર શું કરે, લખીયું લજાટે થાય,
કોડ કરો ઉપાય થાય સું, કર્મ છુટ્યું ન છુટાય.
કંઈક જન્મનાં કર્મ કર્યાંથી, કર્મ સત્તા બંધાય,
વાળ્યું તેવું છે લણવાનું, વિશ્વ વિભુનો ન્યાય...ચીંતા.
બાવળીયા વાવે સુક્યાં ત્યાં, કેમ ગુલાબ ચુટાય,
જીવ્યું ગુલાબ પકી ના નહીં તે, બાવળમાં જલવાય...ચીંતા.
જાર કરાવી જમે ચોપડે, કયમ મોતી મંગાવ,
મોતી દીધાં તો મગશે મોતી, શીદ જોડે શંકાય...ચીંતા

કળીર ભજન—રાગ-ભજન-૫૬.

દયા ધરમ નહીં મનમેં, મુખડા કયા દેખો દરખનમેં,
કાગજ કે એક નાવ બનાયા, છોડા રામદંડ જલમેં.
નુગરા મેઠન વાલા, કુખે, મુગરા તર જાય કનમેં—મુખડા.
મુઝ સમારી પાધડી પાંધી, તેલ લગાવત તનમેં,
ફૂંગરકા પાની જોખનકા લટકા, ઠંઠ જાવેગા ખીનમેં—મુખડા.
ઝોર કાયામાં ધાસ ઉગત હયે ગોઆં ચરત હયે બનમેં,
કહેત કળીર સુનો બાઈ સાધુ, રહ મધ મનકી મનમેં—મુખડા.

“૨૧” માંડલીક—

દિવ્ય દેશ અમ ઉજવળ કરવા, ક્યારે ઉગશે દિવ્ય પ્રભાત
દિવ્ય પ્રભાત.

... .. અધકારના વાદળ ભેડી,
મદુકુળ મણી દીન મણીના સુલુથું ક્યારે નાદ—ખંસીનાદ.
દેશ દેશની મધુરી મેયા, દિવ્ય અમારી ભરત ભૂમિ,
... .. સુર મુનિવર યુગ યુગ પોષાયા.
જેનાં ચરણ સરોજ યુગી, એવી અમ જનની,
... .. જગ વિખ્યાત ભારત માત.—દિવ્ય.

સાગર સરીતા—રાગ, ભજન.

દુર મતીસે નથી દેખતો, ચેત ચેત નાદાન,
દીન દશા પાંચ મુકામ છે, બાવે બજ ભગવાન.
આ જગમાં સાચો કોઈ ન સાચી, એક પ્રભુજી સુખદાઈ છે. (૨)—દુર૦
સ્વારથનો સહુ સંબંધ ધરતા જગની જુદી ઠગાઈ છે,
તનધન જોખન કનક કામની મૃગજળ માયા છાઈ છે.
અંત વખત કોઈ કામ ન આવે, સાચી પ્રભુની સગાઈ છે.
અમીરગયા હિમરાવ ગયા, ન સહુને મનની મનમાં સમાઈ છે,
સત્ય વાત સાચા નર સમજો, સાચી પુન્ય કમાઈ છે.

“૨૧” માંડલીક—

ધન ભાગ્ય મારે આગળ આબ્યા, સોરઠના શીરતાજ,
વધાવો રાજ કુમ કુમ માળ બરીને આજ
મંદ્ર સુરજ સમ તપો અવિચળ જગમાં તારે તાજ,
અનહાતા તારી જુગ જુગ કીર્તિ પ્રસરે મહારાજ—વધાવો૦
.....સોરઠ તજા મુખા અમારે આંખણે આબ્યા:
સુરજ ઉગ્યા સોના તજા, અમ અંતરે બાબ્યા,
ગિરનારના આધાર, મારા ધામ દિપાબ્યા.—આ૦

ચન્દ્રહાસ—

થતોરે દુઃખદ કલેશ, સહુને ધર વિશે મનમાં સહુને,
કેમજ મુકું મિત્ર જીવનને.

એક તરફથી મિત્ર વળગતો, બીજી તરફથી જોન મારાં.—કેમજ.
મન મુશ્કેલી ઉપજી છે મોટી, કેમ ચાલુ કરી ન્યારા.—કેમજ.
પ્રભાત—રાગ. સામગ્રી.

પહોરે પોપટ રાજ રામના, સતી સીતા પદાવે—૫૦
પાસે બધાવી પાંજરે, મુખે રામ જપાવે,
પોપટ તારા કારણે, લીલા વાંસ વઢાવું—૫૦
તેનુરે ધડાવું પોપટ પાંજરે, હીરા રત્ને જડાવું,
સાકરના કરી ચુરમા, ઉપર ધી પીરસાવું—૫૦
પાંખ પીળી ને પગ પાંકુરા, કાટે કાંઠેલા કાળો,
નરસહના સ્વામીને બજે, રાગ તાણીને રૂપાળો—૫૦
જાગંધર અને સતિ વૃંદા—

પાત પૂજ્ય તીરથ સમ માની, સેવે સદા જે સન્નારી,
સતિત્વ તણા પ્રભાવે, કાવે ના દુષ્ટા ચારી.
પતંગીક રૂપ બાળી બમે, જુલી બાન ખારી,
અંપલાવે દીપક ન્યાળી, બળી સહે દુઃખ ભારી—પતિ.

સાખી { શીળ કસોટી સીતણી, પરખે કશતાં વાર,
{ ગુણી અવગુણી પુરૂષ તો, વિગતે કરે વિચાર.
તજીને માતીનો માળો, સેવે સદા મુકી ડાળો,
અરે ! પડતીનો ચાળો, રૂવે દેવને સંભારી—પતિ.

લક્ષ્મી-વિજય—

પૈસા સાટે વેચે જે સુતા પ્યારી, નર્કનો તે નર અધિકારી,
બાળા બાંધે વૃદ્ધ કાટે અવિચારી, નર્કનો તે નર અધિકારી.
દારે ત્યાં જનાર ગરીબડી કન્યા ગાય બિચારા,
પિરે પાપી, દુઃખ આપી, તે નિચ કસાઈ દેવો ધારી—નર્કનો.
દિકરી કેરા દામ મેળવી, ખોટી ધરે ખુમરી,
દે દારી, માય માટી.....ધનની, બને અતે ખુતારી—નર્કનો.
સુરદાસ—

ખોલું કયા મેરે પ્યારેકી બતીયાં, ખોલું કયા મોરી છોટીસી છતીયાં
ન ધરિ, એન ધરિ. રેન ચુમિ ચુમી, બદન શયનમે દુઃખી કર ડારી
પકરી જીગત કર બસન અલગ કર, કિય પરહરી ડર, છત અધર નરપર—બો.
સાખી { મરેર ડારે જોરશે, મરેર કોમલ અંગે,
{ એસે નિરહય નાથકો મેં સુખને કહું ના સંગ.

માલતિ માધવ—

નાનકડી નાનક નાર, હું—બહુ નાનકડી—બહુ—નાનકડી. (૩)
મારા, બહાની છું લાડકડી (૨) બહુ લાડકડી (૩)
આંખ તણે પક્ષીકારે પટકું છું લાલને, નાની શું સમજે બહાનના બહાનને.
હું તો બહુજી સમજું છું, બહુ બેળા બરમાર તું બહુ
માથે ચંડી (૩).....નાનકડી.

ધર્મિ ગુહનંગાર—

નભતી નથી ન નભશે, કાયમ સદા શાહી,
રહેતી નથી ન રહેશે, હુસ્નાઇ બાદશાહી.
પહેાંચ્યાં હજુરે વાલી, લઇ બને હાય ખાલી,
શીકંદરો સિધાવ્યા મુકી તમામ આંહી.
હુકમત થતા હજરો, કયે જમાનો સારો,
મુશ્લીસ હો માલવારો, રહેશે ન સાથ પાછ.
કાઇ બક્ષાકે પુરા, બરતા, હો પાપ કુંડા,
સતો મહંત ચાલ્યા, દેવા જલામ ત્યાંહી.
ઉમાદેવડી—

નથી જગતમાં સાથ સંબધી વિના ત્રિભુવન નાથ,
શું ફેગટ ફાં ફાં મારે મુરખડા બરે આભથી ખાથ.
કમળ પત્રપર જળખિંદુને સુકાતાં થી વાર,
આવણુંતી જળ બરી વાદળીયો વિખરાતાં થી વાર.
જીવતર સમજવું તેવું આખર ન લેવું દેવું,
જીવ જવું છે ખાલી હાય, અંતમાં પાપ પુણ્ય સંગાથ.
પંથી જીવ પામી ગયો, નરભવ નગર બમર,
સોદાગર સમજી જઇ કરો પુણ્ય વેપાર, જીવ જવું છે ખાલી હાય—
સરસ્વતીચન્દ્ર—

પ્રિતી કરી શું તરછોડી પરદેશી...હાં છોડી પરદેશી, (૨)...પ્રિતી.
ડંચ દઇ અહો બમર કુમુદને, હો છોડી પરદેશી હાં છોડી (૨)...પ્રિતી.
પુરી પંખીણી, પ્રેમ પીંજરમાં, આખર પાંખ મરોડી પરદેશી,
હાં મરોડી પરદેશી.....મરોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
લાગી કુમુદવન, બટકી ઓ બમરા, આવ્યો અહીં શું ફરી દોડી,
હાં દોડી.....પરદેશી.....હાં દોડી પરદેશી.....પ્રિતી.
હડીબ હડીબ, પંખી મુસાફર, રેન રફી છે, હવે થોડી પરદેશી,
હાં થોડી પરદેશી.....હાં થોડી પરદેશી.....પ્રિતી.

૨૦ સામ્ર અને સસ્તાં પુસ્તકો મળવાનું ઠેકાણું—

બુધ્ધદેવ—

પિયુ પિયુ પોકારતીરે, પપૈયા વધુ હુરે વનમાં,
વિરહ અંગાર ઉઠે તનમાં, અતિથય બળી રહી મનમાં—પિયુ.
ખીલતી આ કળી કુસુમની ભોળી રવના કરમાય;
હુલતી આ લલિત પાંખરી, ભોળી મધુકર રહાય—પિયુ.
ખાળા રસાળી અંતરે, આકુળ વ્યાકુળ થાય;
નમ્ર નવોદા નૌત્તમ રમણી રસિક નરવર રહાય,
હંસલ્લી દુઃખી થતીરે કોમળ માનસ હિપવનમાં—પિયુ.
મીરાં ભજન—ભજન, પદ.

નીત નીત ભણ્યે તારું નામ, તારું નામ, તારું નામરે;

પ્રેમ થકી પ્રભુરે મળ્યા હોજી,

અજ આવે, નેણે નીંદ્રા ન આવે. સેજલડીએ પધારે મારા સમ.
આનંદ તીરે ગંગા બહાલા, પેલી તીરે જમના બહાલા,
વચમાં સાકળીઉં રડું ગામ, રડું ગામરે.—પ્રેમ૦

મીરાંઆઈ કહે, પ્રભુ ગીરધરના યુથ,

છેતી આકાંતા છે, રામ, રામ, રામ, રામરે.—પ્રેમ૦

કમિર ભજન—રાગ, પદ.

મન તું રાધા કૃષ્ણ ખોલ, તેરા કયા લજેગા મોલ
હસ પાંચ કોસ નહીં ચલતા, તેરા હાથ પાઉં નહિ હીલતા,
તેરે ગાંઠે દામ ન ખુશતા, તેરે દીલથી ચુન્દી ખોલ—તેરાં
મન તોરણી, ઘોડા—ઘોડે કો પાંચ બહેરા,

તું કરતા મેરા મેરા, કાયામેં કયા હે તેરા, ઘોડેકી બાંગ મરોડ—તેરાં

કર કોલ જગતમેં આયા, માયા કે સંગ લપટાયા,

યે માયા હય જગ ઠગની, તું ઠગનીકા સંગ છોડ—તેરાં

ગોવિંદ ગોવિંદ ગાઓ પ્યારે, ફેર જનમ નહિ પાવે;

યોં કહેવે દાસ કપીરા, તું ભવસાગરકો છોડ—તેરાં

સુકન્યા સાવિત્રી—(યમ સાવિત્રી સંવાદ)

શા મારે શ્રમ કરે સતી, તુંજ પતી બકતી સાચી (૧)

હવે પુત્રી વળ તું પાછી (૨)

સાવિત્રી—સજ્જન કરા સામ્રમાં, મેં ડગ ભરીયાં સાત,

મિત્ર આવે સુણુને હવે, આ દિન વનીતાની વાત.

ધર્મ જે વેદ પુરાણે બણીયો, સુખ્ય ધર્મ અદ્વૈતાશ્રમ ગણીયો,

કપાનાથ, મમ, પ્રાણનાથ, તું રહી વૃત્તિ રાચી (૨)

વળું મહારાજ કેમ પાછી (૨)

યમ—પ્રણી વિવેક ભરી મૃદુ વાણી, થયો પ્રસન્ન અતિ મન સાણી,

સભવાનના છવત વિના કાંઈ ધમ્મીત, વર ચાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી—મહારાજ! (મારા અંધ સાસુ સ્વપ્નર દેખતાં થાય.)

યમ—તથાસ્તુ ! ભાગ્યવતી તું અતિ દુર બાવી,

થાય કોથી મિથ્યા નવ બાવી.....શાં

સાવિત્રી--પતી સમીપ શ્રમ નહી જરી, જ્યાં જાએ મમ નાથ,
તપ વ્રત આપ કૃપા વડે, હાં આવું તમ સાથ,

સંગત સજ્જન તણી નયી સોધી, મૈત્રી સંત પુરૂષની મોંધી,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વ્રત રાચી (૨) વળું,

યમ--અર્થ યુક્ત સંભાષણ તારું, યુદ્ધિમાં વૃદ્ધિ કરનારું,
સત્યવાનના જીવત વીના, કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી.....હવે.

સાવિત્રી--મહારાજ ! (મારા યુદ્ધિશાળી સસરાજીને પાછું રાજ્ય પ્રાપ્ત થાય.)

યમ--તથાસ્તુ ! ઉત્તમ વર જે આપ્યાં ભાવે, હજી પ્રેમદા પુરૂષ આવે, શાં

સાવિત્રી--સુપાત્ર જન કરતાં કદા, સુપાત્રોનું સનમાન,
સાધુ, ભો દુરમન તણું પણ સાધે કલ્યાણ.

સંત પુરૂષોની સમાન દષ્ટિ. દયા તણી વરસાવે વૃદ્ધિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું, રહી વૃત્તિ રાચી. (૨) વળું.

યમ--શીતળ વચન સુધાસમ તારાં, તૃષાકર તૃષાની હરનારા,

સત્યવાનના જીવત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી--હવે.

સાવિત્રી--મહારાજ ! (મારા પિતાના કુળની વૃદ્ધિ
કરનારા મારે સો ભાઈ થાય.)

યમ--તથાસ્તુ, સાસરીયાનું માન વધાયું,

પીયર તણું પણ કાજ સુધાયું.....શાં

સાવિત્રી--પરદુઃખે દુખીયા બને, દુઃખદ હૃદય વિશ્રામ.

ભરસો મારે સંતનો, કરવાનું શુભ કામ,

સજ્જન મહી વિશ્વાસ નવ ભાવે, સજ્જન ધર પુરૂષ સો આવે,
કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) વળું.

યમ--મધુરાં નવીન વચન સંભળાવ્યાં, અતિશય તે મારે મન ભાવ્યાં,
સત્યવાનના જીવત વીના કાંઈ ઇચ્છીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી--મહારાજ ! (મને મારા સ્વામીથી ઐશ્વર્ય સો પુત્ર થાય)

યમ--તથાસ્તુ ! ઘટે ના થાવું અતિવર લોભી,

તજી પુઠ હવે જા અહો શોભી.....શાં

સાવિત્રી--સ્વધર્મ વકાલો સાધુને જે યુકે નવ ભગાર,

સાંપ્રત હુત જાત્રિજ્યની, ગતિ તણ્યાં આધાર,

સજ્જન કરે ન આશ આપી, બોલ્યું અબોલ્યું ન કરે કદાપિ,

કૃપાનાથ મમ પ્રાણુનાથ શું રહી વૃત્તિ રાચી (૨) હવે.

યમ--અમૂલ્ય તારાં વચન વિચારી, વાધે તુજમાં ભકિત મારી,

ભગવતી હેલુ ઉત્તમ અનુપમ, લેખીત વર યાચી (૨) હવે.

સાવિત્રી--પુત્ર તણું મુજને દીધું પ્રભુ આપે વરદાન,

જીવિત દાન દઈ જીવનને, સજ્જ કરો ભગવાન.

~~હાલો ! ગાવા માટે~~

“ સમય બદલાય છે જ્યારે,
બધું બદલાય છે ત્યારે. ”

વાહ ! વાહ ! ગભરાશો નહિ. આ કાંઈ નંબુ કોતક
નથી. લાંબા વખતના તદ્દન જુના મિત્રો નવા લેખાશમાં

છપાય છે ! છપાય છે !! છપાય છે !!!
બે વોલ્યુમો—

ધી ફોનોગ્રાફ ગાયન માળા

અથવા

— રેકર્ડ ગાયન સંગ્રહ.

ભાગ ૧-૨-૩-૪ વોલ્યુમ ૧લું.

કંપલીટ ૧૦૦૦ ગાયનોનો મોટો જથ્થો.

આ હમારું સ્પેશીયલ શીલેક્શન. ખાસ ચુંટી કાઢેલા સંગ્રહ મુઠ્ઠી
બરીને રૂપીયા ખરચતાં એકઠા ન કરી શકાય તેટલા પ્રમાણનાં
ગાયનો. એક એકથી ચકતી ગાંને.

વોલ્યુમ ૨ જુ. ભાગ ૫-૬-૭-૮

કંપલીટ ગાયનો ૧૦૦૧ થી ૨૦૦૦ સુધી.

બહુજ તાકીદથી ટુંક સમયમાં છપાઈ તૈયાર થશે.

કીંમત દરએક વોલ્યુમનો દોઢ રૂપીયો.

વી. પી. પા. ખર્ચ જુદુ.

પહોલેથીજ ! ખરીદવાનો બંદોબસ્ત કરનાર મોટે

~~જુદુ~~ તે યાદ રાખજો ! પાછળથી કીંમત વધુ.

(ખાબુલું પેજ વાચવું સુલભતા નહીં.)

આ શિલ્પકથન (સંગ્રહ) કથરાપટ્ટી નથી. એમાં પ્રખ્યાત નાટકો માંહેલા જાણીતા માનીતા અને લોકપ્રીય ચુનંદા એક્ટરોએ ગાયલા ગાયનો, પ્રખ્યાત ગવૈયાઓ અને ગાનારીના મીઠા કંઠ સ્વરમાંથી ગવાયલા દીલપસંદ, રાગ રાગણી સાથેના બરપુર મધુર ગાયનો ભરેલા છે.

બે વૈદ્યુમ ખરીદતાં ત્રણ રૂપીયા ખર્ચવા તે કાંઈ ફૂંકી દેવાના નથી, ખેખે ભરીને પૈસા ખરચતાં ન મળી શકે. એટલી ચીજોનો સંગ્રહ એ માંહે ભરેલો છે. આજે ભળતાં નામની ચોપડીથી છેતરાતાં ના, વિરોધી પ્રકાશકો પડીકા બાંધવા યોગ્ય ચીંથરીયા ચોપડીયોના પૈસા પડાવી લેતાં અચકાતા નથી. માટે ખરીદતી વખતે અથવા ઓર્ડર લખતી વખતે બુલ ન થાય તે માટે શા. ચુનીલાલ મગલાલ બુકસેલરની એટલા શબ્દ ખાસ તપાસી જોવા અથવા ઓર્ડર આપતી વખતે લખવાં. જેથી ભળતી બુક ગળામાં જોળવવાની ખીક રહેશે નહીં !

યાદ રાખજો કે ! રત્નની પરીક્ષા ઝવેરીઓજ કરે છે હોં ! અમારા આ ગાયન નો સંગ્રહસ્થાના કદરદાન પણ ઝવેરીજ છે. એવી હુમારી લાંબા વખતની ખાત્રી છે.

ચોપડી મંગાવવા માટે—તથા આગળથી નામ નોંધાવવા માટે અમારું એડ્રેસ તમારા ધ્યાનમાં રાખશો. આજેજ ઓર્ડર લખો:—

મેસર્સ લલ્લુભાઈ નારણદાસ એન્ડ સન્.

બુકસેલર એન્ડ પબ્લીશર

લીમડાચોક રોડ—સુરત.

સુરદાસ—

દાસ પરે દયા લાવોરે દયાળુ દેવા દાસ પરે દયા લાવો, ટેક.

સંસાર સંબંધ તોડી જીવ આપ ચરણે જોડી;

હું તો બની બેઠો બાવો બાવોરે—દયાળું

આંખ વિના સંકટ આવું, ખાકામાં ગોચા ખાવું.

બહારે અવિનાશી આવો, આવોરે.—દમ ળું

વિક્રમ ચરિત્ર—

નજર કરો નાથ જરા, જોળખી લ્યો નારી,

હું છું કે ખીજી, કંથ આપનીજ પ્યારી.—ન૦

સાખી { હેમ પ્યાલો હાથમાં, ને માંહી અમૃત દુધ,
પીધું સામા સાથમાં, શું તેની લુલ્યા શુદ્ધ.

કાણ હતી કંથ તે દુધની પાનારી.—ન૦

સાખી { મુઠા કીધાં જીવતાં, પરચો બતાવ્યો પુર;
યાદ છે કે રાજજી, એ જોગણીનું...નુર.

છાનો મંત્ર શીખવ્યો છે, એજ આ ઠગારી.—ન૦

વિના વાંકે દંડીયામાં, કેદ મુને કીધી;

ચતુર સસરાથી સખત ચોધી, તમેજી કીધી,

કરી બતાવી મેં સાખીત સરત સર્વ મારી.—ન૦

અનસુયા—

નર વીણ જગમાં નાર તણી, કીમત કોડી કઢાવે,

હલકું લોહી ગણી અબજાનું, જુઠ્ઠા આળ ચડાવે.—ન૦

બહાલા પણ વેરી થઇ બેસે, જેમ ફાવે તેમ બોલે,

કંથ વિનાની કામનીનું, જીવતર તરણા તોલે.—ન૦

કુડ કપટની ભરી કુતરાઓ, લાલચ થઇ લલચાવે,

ભવરણમાં ભરથાર વિના, ભામિની લાજ હુંટાવે.—ન૦

ભક્તબાળા—

પુરણ બ્રહ્મ પરમેશ, નમન વિલુ અરજ અકામી, ગટમી ઘટ ઘટ વ્યાપી.

સ્વામી, શ્રી સુરો સુરારી, વીધવીધ નામો, અવીચળ ધામી, અંતર્યામી.

દીન તથા દુઃખ ટાળક દેવા.—પુરણ.

મહાશ્વેતા કાદમ્બરી—

પ્રેમ બિજ રોપ્યું હૃદયે, જીવન આધારૂ મારા.

પ્યારા પત્ર તારો બાળી, દુટયાં નબપદ્મવ ડાળી.

ખીતી પુણે તો હદયાળીરે (૨) જીવન આધાર મારા,

મદન પડીને પ્રુટે, મીઠાં પ્રેમ પુણ્ય સુટે,

મારી ફુલવાડી હુટે, (૨) જીવન અધાર મારા.

નવી ખુલાર--

પડેલી ખૂકો.

છપાય છે !
ભક્તિ રસથી
ખજાણા
સુર-ભક્તિ
માળા અથવા
ભજનસાગર

ઉત્તમોત્તમ ૪૦૦
ભજનોની સમાવેશ
કીંમત રૂ. ૧-૮-૦

નાટ્ય ગઝલ સંગ્રહ.

ના

ગઝલ કાવ્યમાળા.

ઉત્તમોત્તમ ભાવનામય ગઝલો, પ્રેમ રસ, સંગાર રસ, અને
ભક્તી રસથી ભરપૂર, વ્યવહારિક અને નૈતીક કાવ્યના જરૂરી
છલાછલ, સુંદર ફોટા સાથેનું 'ગેરંગનું' રંગીન કેન્સી
પુકું છતાં--

કીં. રૂ. ૦-૧૨-૦ દપાલ અર્થ અલગ.

સંગીત કળાધર અથવા

ખૂલત ગાયન ભંડાર.

સુપ્રસિદ્ધ નાટકોમાંથી ચુંટી કાઢેલા સર્વોત્તમ પ્રખ્યાતી
પામેલા ૨૦૦ ગાયનો સંગ્રહ બે ફોટા સાથે ત્રણ ત્રણ કલનું
સુંદર પુકું કીંમત રૂ. ૦-૧૨-૦ દપાલ અલગ. મળવાનું ફોટાનું--
શાંત લલકુભાઈ નારણદાસ જુકસેસર. લીમડાવાડા-સુરત.

